

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 15.—
za četrt leta „ „ 6.50
za en mesec „ „ 2.20

V upravnistvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne šte. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona šte. 74.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona šte. 188.

Inserati:

Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vabilo na naročbo.

S 1. januarjem pričanja se nova naročba, na katero vljudno vabimo.

„Slovenec“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1.70

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

Po pošti velja predplačan:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6.50
za en mesec „ „ 2.20

Upravištvo „Slovenca“.

Kmečki dolгови.

Zemljiški dolгови so za kmečko prebivalstvo najhujše breme. Obresti od teh dolgov so povprek petkrat višje, nego zemljiški davek. Že davno so se razni možje bavili z vprašanjem, na kateri način bi bilo mogoče tekom let razbremeniti osobito kmečka posestva ali vsaj olajšati nezno breme dolgov. Dobra večina prebivalstva v Avstriji je kmečka. Blagor kmečkega prebivalstva pa je v najožji zvezi z blagom, prosperom obrtništva in industrije, kakor tudi delavstva. Važna je torej naloga, ki se bavi z vprašanjem, kako bi bilo mogoče znižati in odplačati zemljiške dolgove. Najgotovše sredstvo je pač znižanje obrestne mere ter primerna, na več let razdeljena amortizacija neodpovedanega dolga. Vse moderne države v Evropi so se resno bavile in se še pečajo s tem velevažnim vprašanjem. Posojilnice in hranilnice so jako koristne naprave. Odkar imamo goste nasejane posojilnice po deželi, padla

je istodobno obrestna mera in zmanjšalo se je tudi število brezsrčnih oderuhov. In vendar pogrešamo še denarnih zavodov, ki bi dajali neodpovedna posojila, katera bi mogli posestniki v določenih letih pod ugodnimi pogoji tudi odplačati. Občine morajo n. pr. zidati šole, vodovode, ceste ter izvrševati razna kulturna dela. In vse te stroške so doslej občine navadno pokrivala z velikanskimi občinskimi prikladami. Ko bi imeli v deželi hipotečno banko, mogoče bi bilo stroške razdeliti tudi na poznejše rodove, na 50 ali več let s primerno letno amortizacijo dolga. Pred več ko 23 leti je bila v kranjskem deželnem zboru sprožena misel, naj se ustanovi taka hipotečna banka. Deželni odbor pa je tako dolgo proučeval to vprašanje, da je zaspalo, kakor marsikatero drugo.

Imamo pa zakon o konverziji hipotečnih dolgov. Državni zakon z dne 14. junija 1888 drž. zak. št. 88 ima namen, pospeševati konverzijo visokih obrestni od zemljiških dolgov v nižje. Olajšave pristojbin pri konverziji starih dolgov pa določata zakon z dne 9. marca 1889 št. 30 in novela z dne 26. dec. 1893 št. 209. Toda navedeni konverzijski zakon iz l. 1888 je le neznatno pospešil konverzijo starih, visokobrestnih dolgov, ter razbremenitev kmečkih posestev. Od leta 1889 do 1902, torej v 14 letih je bilo izvršenih samo 83.212 konverzij dolgov v skupnem znesku 1.392.923.327 K. Ta svota pa ni v nobenem pravem razmerju z vknjiženimi dolгови, ki so začetkom leta 1902 znašali nečuvno svoto 11.000.000.000 K. Konverzije starih dolgov so se navadno vršile in se še vrše potom navadne cesije ali pa z novim posojilom, toda ne na podlagi konverzijskega zakona iz leta 1888.

Ta zakon torej ni dosegel svojega namena. Zakaj ne? Ker je prvič konverzija dolgov omejena le na tirjate javnih kreditnih zavodov. Kmečka posestva pa so obremenjena v veliki meri s tirjatvami zasebnih upnikov: posojila, kupnine, dedščine, dote itd. Za vse te tirjatve ne velja konverzijski zakon iz l. 1888.

Druga ovira zakona je, ker je izključen zasebni kapital in konverzija mogoča le pri javnih kreditnih zavodih. Dalje smejo denarni zavodi v svrhu konverzije izdati v posameznem slučaju dolžniku le toliko zastavnih pisem, da njih nominalna vrednost le za pet od-

stotkov presega dolg. Ker stroški večkrat znašajo več, nego dovoljeno posojilo, zato marsikateri dolžnik opusti konverzijo. Največje sitnosti pa delajo finančna oblastva. Grabežljivi fiskus je največ kriv, da je označen zakon ostal brez vidnega uspeha. Finančna oblastva so onemogočila skoraj vse pristojbinske olajšave, ki jih nudi zakon. Razsodbe upravnega sodišča najglasneje obsojajo fiskalizem naših finančnih oblastev.

Vlada je uvidela te hibe in napake ter predložila državnemu zboru dva nova načrta s katerima se izpreminjata konverzijski zakon iz leta 1888 in dotični zakon iz leta 1889, ki določa pristojbinske olajšave. Justični odsek poslanske zbornice je nedavno predložil svoje poročilo. Bistvene izpremembe so: Novo posojilo v zastavnih listih sme biti višje za 8%, da je mogoče izbrisati stari dolg in plačati tudi konverzijske stroške. Novo posojilo pa ima isto vrednost, kakor staro, četudi ni dovoljeno od javnega kreditnega zavoda. V smislu te nove določbe bode mogoče konvertovanje tudi starih, jako občutnih zasebnih tirjatev.

Konverzija bode mogoča, ako se obrestna mera zniža vsaj za 1/3 odstotka, ako se pa obrestna mera ne zniža, bode dovoljena konverzija, ako se konvertuje odpovedna tirjatev v neodpovedno proti amortizaciji. Dovoljen bode tudi 12mesečni rok za izbris konvertovanega dolga z varstvom iste prednosti za novi dolg. Te prednosti novega varstva bodo gotovo pospeševale konverzijo starih dolgov ter razbremenitev kmečkih posestev.

Tudi olajšave pristojbin bodo ugodnejše. Olajšava bode »ex lege« dovoljena ne le tedaj, ako se zniža obrestna mera, ampak tudi, ako se odpov. tirjatev konvertuje v neodpovedno z amortizacijo. Stranke tudi ne bodo imele potov in sitnosti s cesijami, ker vse posle bode prevzel denarni zavod. Tudi to pomeni lep napredek.

PARLAMENTARNO ZASEDANJE.

Bodoča seja poslanske zbornice se vrši v sredo 9. t. m. ob 3. uri popoldne. Dnevni red je sledeči: Poročilo obrtnega odseka o vladni predlogi, ki določuje, kako omejiti pijačevanje Poročilo pododseka o gosposkozborničnem sklepu glede na inženerski naslov. Med prvimi stvarmi, ki jih bo treba rešiti je zakon o vol. svobodi in o »numerus clausus« za gosposko zbornico. 9. t. m. se obenem vrši skupna seja strankinih načelnikov, ki se bodo posvetovali: kaj in kako z nujnimi predlogi, ki

gvirajo hitro rešitev vseh volivnoreformnih postav. Med prvimi nujnimi predlogi bo kongrua.

KONCENTRACIJA ČESKIH STRANK.

Češki narodni svet objavlja, da se je pri seji, katere so se udeleževali delegatje vseh čeških strank, izveniški agrarcev, sklenilo izvesti koncentracijo strank. V kratkem se sestavi skupni program, ki bo vse stranke združeval v narodnem oziru. Delegatje strank se bodo domenili z izvrševalnimi odbori svojih strank, da se določijo posameznosti za koncentracijo in enotno postopanje pri volitvah. Ta sklep se je objavil tudi agrarcem.

OGRSKA.

Nagodba. V kratkem se bodo glede na avstro-ogrsko nagodbo vršile konference med avstrijskimi in ogrskimi resortnimi ministri.

Ogrska koalicijska. Program vlade. Trgovinski minister Košut je ob novem letu izjavil članom neodvisne stranke, da so zastoj napori tistih, ki bi radi neodvisno stranko spravili v razpor z ostalimi koaliranimi strankami. Neodvisna stranka, dasi združena z drugimi, ni zatajila svojih načel. V sporazumu s kraljem dela na neodvisni svobodni Ogrski. Ministrski predsednik dr. Weckerle je izjavil članom koalicijske, ki so mu prišli za novo leto čestitat, da ogrska vlada glede na število vojaških novincev in na nabave za vojno upravo svojega stališča nikakor ni izpremenila. Vlada predloži čisto normalno število novincev. Vlada predloži volivno reformo v jesenskem zasedanju na podlagi splošne volivne pravice.

Stari intrigant. Zviti baron Banffy, ki ne prestopa intrigirati proti sedanjim vladam, je v Szegedinu na zelo obiskanem shodu svojih volivcev govoril o programu sedanjih prehodnih vlad. Dejal je, da zavlačevanje volivne reforme in pomažarjenja armade znači, da sedanja vlada ni kos svoji nalogi. Neodvisna stranka, najmočnejša v deželi, bi morala prevzeti vodstvo vlade, ne pa družiti se z drugimi koaliranimi strankami, kar pomenja za neodvisno stranko zatajitev programa.

KULTURNI BOJ V FRANCJI.

Solidarnost katoličanov. 30. t. m. se je vršila v Milanu sijajna katoliška demonstracija proti francoski vladi. V sprevodu 10.000 mož je bilo nad 100 zastav. Govorili so Paleari, Cameroni in Casazza. Kmalu nato se je izvršila manifestacija socialnih demokratov pod vodstvom Turatii. Red se ni kalil.

Sijajni shod v Rimu. Liberalni listi iz Italije topot poročajo nepristransko o velikanski katoliški manifestaciji v dvorani »Associazione artistica operaia«, kjer je monsignor Saletti govoril o Francoski, cerkvi in svobodi. Občinstvo je živahno aklamiralo znanemu duhovnemu govorniku, na koncu se je sprejela resoli-

LISZCK.

Izlet v Varšavo.

Popisal L. Lénard.

I. Na pot.

Boleslav Prus je imenoval Varšavo srce Poljske, in po pravici. Krakov je mesto znanosti in umetnosti kot težko katero drugo. Primeroma majhno mesto, ki šteje brez predmetja Podgorze komaj nad 80.000 prebivalcev, ima vseučilišče z nad 4000 dijakmi, akademijo znanosti, žensko zasebno visoko šolo »Baraneum«, osem moških srednjih šol, tri ženske gimnazije in celo vrsto drugih višjih in nižjih znanstvenih zavodov. Poleg tega je v Krakovu mnogo zavodov za umetnost in primeroma veliko število ljudi, ki so se posvetili tej ali oni stroki umetnosti z večjo ali z manjšo srečo. Celo mesto izgleda kot muzej. Od starodavnega kraljevega gradu Vavela z grobovi davnih kraljev in mnogoštevilnimi drugimi spomeniki poljske preteklosti, do mogočne stavbe velicega kralja Kazimira, suknjenic, kjer se nahajajo zdaj židovski kramarji in poljski narodni muzej in tje do Skalce, prve stolice krakovskih škofov — povsod nas srečujejo ostanki mogočne in slavne preteklosti.

Nad Krakovom leži duh starodavnosti in resni duh znanosti in umetnosti. Mesto izgleda starodavno, v mnogih delih naravnost umazano, življenja nima nobenega, ljudje se pehajo le za vsakdanji kruh ali pa se pečajo z znanostjo in umetnostjo.

Vse drugače se predstavlja srce Poljske, Varšava. — To je veliko, blizu milijonsko, popolnoma moderno evropsko mesto, slovanski Pariz, kot jo s ponosom imenujejo Poljaki. Srečna lega v središču Evrope na križišču svetovnih trgovskih cest od severa do juga in od vzhoda do zahoda, jo dela sposobno, da se tu razvija mogočna trgovina in obrtnija. Pri ugodnih političnih razmerah postane lahko Varšava središče Evrope in glavna posredovalnica med Evropo in Azijo. Poleg tega je Slovansko pleme Mazurov, ki tu prebiva, gotovo eno najposposobnejših slovanskih plemen, ki je odigralo že veliko zgodovino v preteklosti in najbrže se ni izgralo svoje vloge v zgodovini. Razumljivo je torej, da sem, ko sem si šel ogledat Krakov, želel pri prvi priliki tudi narediti izlet v Varšavo.

Toda, če hoče kdo od tega potovanja imeti res željeno korist, se mora zanj tudi potrebno pripraviti. Ako bi si v prostem času kar kupil vožni listek in peljal tje, bi si pač s sprevidnikom v rokah lahko ogledal ulice in cerkve, o življenju in o razmerah bi pa ne imel nobe-

nega pojma. Meni se pa ni šlo za mrtvo zidovje, ampak za žive ljudi.

O Poljaki se sliši sodba, da so »slovanski Francozje« — uljudni, gladki, toda neodkritosrčni. Ta sodba je deloma neresnična in krivična. Res je, da je Poljak uljuden in najbolj olikan med vsemi Slovani, tako da naredi na druge Slovence včasih lahko vtis pretiranosti. Toda, če pretirava Poljak, kadar pretirava v tem oziru, preveč na desno s preveliko uljudnostjo, pretiravaio mnogi drugi Slovani čisto na levo s preveliko odurnostjo. In katero pretiravanje je manj neprijetno je lahko povedati. Sicer se pa jaz ne spominjam, da bi zadel kje med Poljaki na slučaje uljudnosti, o katerih bi lahko z gotovostjo rekel, da je pretirana, ker je njihova uljudnost čisto naravna, neprisiljena. Pač pa sem med drugimi Slovani večkrat zadel na ljudi, ki so bili morda celo manj uljudni, toda v svoji uljudnosti tako pretirani, da je delalo mučen in neprijeten vtis. Poznalo se jim je, da se sučejo, kot medved na plesu.

Popolnoma neresnično pa je, ako se Poljakom očita neodkritosrčnost. To očitane sloni na nekem nesporazumljenju. Ako pride recimo Slovenec med Čeha ali med Hrvatce, zadostuje, da pove odkod da je in sprejeli ga bodo z razprostrtimi rokami, pili z njimi bratovščino in govorili o »vzajemnosti slovanski«. Toda na-

vušene zdravice in politične fraze, to je tudi vse, kar boš imel od njihove družbe. Za Poljaka pa ni beseda »Slovan« nobeno priporočilo. On je oprezen in dokler ne ve s kom ima opraviti, je jako uljuden, toda se ne spusti v noben razgovor. Kadar ti pa zaupa, odpre se ti popolnoma.

Ako sem torej hotel imeti od Varšave željeno korist, moral sem imeti potrebne zveze in priporočila. Take zveze in priporočila sem res imel, in sicer od štirih raznih strani. Neki v Krakovu živeč duhovnik me je priporočil svojemu bratu literatu v Varšavi, ki me je imel seznaniti z raznimi slovstvenimi in umetniškimi krogi. Žalibog, nisem mogel tega priporočila dovolj izkoristiti, ker mi je primankovalo časa. Gospa dr. Dašinská me je jako tople priporočila svojemu bratu dr. Poznanskemu, souredniku dnevnika »Przełom«, glasila novo ustanovljene poljske napredne stranke (P. P. P.) in neki gospodični iz uredništva dnevnika »Gazeta Poljska«, glasila narodno-demokratske stranke (N. D.), ki me je potem seznanila z družimi vplivnimi osebami te, sedaj med Poljaki najmočnejše stranke, ki je imela v bivši dumj vse poljske mandate. Pri tej priliki se moram še pristrčno zahvaliti gospe dr. Dašinski-Golinski, ki je iz same prijaznosti mnogo pripomogla k popolnemu uspehu mojega izleta. Dalje sem imel v

cija proti nasilju francoske vlade. Slabo informirana »N. Fr. Presse« govori o »klerikalnih in protiklerikalnih demonstracijah v Rimu«.

Kulturna dejanja francoske vlade. Vlada je razglašala znano kongregacijo »des Dames de l'Assomption«. Ta kongregacija je vzdrževala svetovnoznani zavod za aristokratske gojenke. — Radikalci in socialci premišlujejo, kaj bi se dalo napraviti iz cerkve Jezusovega srca na Montmartru. Eni bi jo radi izpremenili v ljudsko gledališče, drugi v delavsko borzo.

RUSIJA.

Peterburški metropolit Antonij proti reakcionarnim teroristom. Vodja peterburških »črnih stotni«, ki izvršujejo nasilja proti socialističnim nasilnežem, dr. Dubrovin je naprosil peterburškega metropolita, prvega duhovnega dostojanstvenika Rusije, Antonija naj pride blagosloviti zastavo »črne stotnije«. Antonij je odgovoril, da tega ne stori, ker obsoja nasilja reakcionarcev, nakar ga je Dubrovin napadel v »Moskov. Viedem.« Nato so člani svetega sinoda, ki se ravnokar bavijo z vpoklicanjem vsruske pravoslavne sinode, izrazili metropolitu Antoniju svoje simpatije.

Iz dvora. Car je črtil komornika, kneza Pavla Dolgorukega, brata podpredsedn. prve dume in člana stranke ljudske svobode, iz listine dvornega resorta.

Vojaške obsodbe. Vojaško sodišče v Tiflisu je obsodilo izmed podčastnikov samurškega polka, ki so se uprli ter umorili polkovnika, enega častnika in polkovnega duhovnika, sedem na prisilno ječo od 4—12 let, 142 na navadno ječo, 83 pa opustilo.

Zalostne razmere v Lodzu. Med delavci, ki so vsled zatvoritve vseh predilnic brez dela, divja boj. Medseboj se po cestah napadajo in more. Največ trpijo socialisti.

Atentat na Stolypina? Te dni bi se bila morala v stanovanju senatorja Frischa vršiti finančna konferenca, katere se je hotel udeležiti tudi ministerski predsednik Stolypin. Ker so izvedeli, da nameravajo revolucionarji Stolypina na potu napasti, se konferenca ni vršila.

Žandarmerijski častnik obsojen. V Varšavi je obsojen žandarmerijski častnik Groblevski, ki je pri pogromu v Siedlcu oropal neko judovsko rodbino in odsekal neki gospej glavo, na 15 let ječo.

Protj državnim uradnikom. Peterburška in moskovska policija sta zasledili v stanovanjih »bojne organizacije« listino, kjer so bili zaznamovani vsi državni uradniki, ki jih je organizacija obsodila na smrt.

† Andrej Zamejic.

Bliskoma se je včeraj po Ljubljani razširila vest, da je ob 3. uri ponoči umrl mil. g. stolni dekan Andrej Zamejic. Čil in zdrav se je še udeležil 31. decembra noveletnega čestitanja prevz. knezoškofu, na večer pa ga je zadel mrtvoud in z nastopom novega leta preselila se je duša njegova v večnost.

Pokojni Andrej Zamejic se je rodil v Horjulu dne 20. novembra 1824, ter bil v mašnika posvečen l. 1848. Eno leto je bil grajski duhovnik in vzgojitelj pri baronu Lichtenbergu v Praprečah, na kar je bil leta 1850 imenovan za kateheta na dekliški šoli pri uršulinkah. V tej svoji službi je ostal pokojnik le dve leti, ker je l. 1852 postal katehet na tukajšnji normalni in učiteljski katehetike v bogoslovju. Leta 1867 je postal profesor pastirstva in pedagogike na tukajšnjem bogoslovnem učilišču ter je to službo opravljal do l. 1881. Meseca junija 1880 je postal stolni kanonik, leta 1899 pa je bil imenovan dekanom katedralnega kapitlja. Pokojni gospod stolni dekan zavzema častno mesto v slovenski književnosti. Saj se

Varšavi gosp. Severina Saryusz Zaleskega, lastnika in urednika dnevnika »Dziennik Powszechny«, glasila poljske krščanske demokracije. Ker sem bil dobro znan z njegovo družino in dopisoval v njegov list, sem bil prepričan, da najdem v njem postrzežljivega vodnika in njegova prijaznost je celo presegla moje pričakovanje. Dale sem poznal že od popred ruska vseučiliška profesorja Pogolina in Francjeva, katera sem mislil obiskati. Največje važnosti so bila pa priporočila krakovskega uredništva mesečnika »Sviatek słowiański« s katerimi sem prišel v zvezo z najvišjimi in najvažnejšimi poljskimi znanstvenimi in političnimi krogi v Varšavi. Dovolj je bilo, da sem povedal ime: »Sviatek słowiański« ali »Klub słowiański«, prof. Zdziechowski ali prof. Koneczny, da so se mi povsod odpirala vrata in srca. Tu mi je postalo jasno, da je krakovsko slovanofilstvo postalo že sila in sicer simpatična in spoštovana sila med Poljaki. Tudi osebe, ki se drugače nikdar ne pečajo s slovenskimi vprašanji in ki gledajo nezaupljivo na vsako podobno delovanje, govore s spoštovanjem o krakovskem klubu, njegovem glasilu in vodečih osebah. Že samo to, da obstoji akcija slovenska, ki si je med Poljaki in med vsemi Slovani pridobila simpatije ali saj spoštovanje, pomeni jako veliko.

Razume se, da sem si pred odhodom preskrbel pošten potni list, kajti ravnati sem hotel na popotovanju popolnoma legalno. Nastopilo je vprašanje, kako naj potujem, ali oblečen kot duhovnik ali pa po civilno. Ker so sedaj izjemne postavbe za katoliške duhovnike na Ru-

je za slovenščino vnel že doma, kjer je bil takrat duhovni pastir vrli Fr. Veriti. V bogoslovju mu je bil profesor Fr. Metelko, čigar nauke si je prilastil popolnoma; kot ud slovenske knjižnice bogoslovne je poleg slovenskih, kranskih (Metelko, Baraga), štaj. (Kremlj, Volkmar) pisatelj zvesto prebiral slovnice in slovarje ilirske, pesni St. Vrazove, letopise Jordanove itd.

Zgodaj dobimo pokojnega Zamejica med slovenskimi pisatelji. Ni mu bilo mogoče, da bi se kot pisatelj posvetil izključno le samo jedni stroki, treba je bilo, da deluje vsestransko in tako je že l. 1850 izšlo prvo njegovo delo: Nove kuharske bukve. Kmalu potem pa je v družbi s pokojnim L. Jeranom izdal molitvenike: »Jezusa in Marije dvoje najsvetejših Src«; »Lilija v Božjem vrtu« in »Stežica v nebesa«. Skupno sta izdajala leta 1852 in 1853 tudi »Danico«, vendar jo je moral za časa odsotnosti Jeranove v letih 1853 in 1854 urejevati sam. Proti koncu 1856 je Zamejic odstopil od uredništva, in sicer zavoljo bolehnosti po nasvetu zdravnikovem, kakor naznana Jeran v »Danici«.

Med sodelavci, ki so predstavljali sveto pismo, nahajamo tudi Andreja Zamejica, ki je pislovenil dve knjigi Makabejcev, evangelija sv. Marka in sv. Lukeža ter liste sv. Jakoba in sv. Juda.

Umevno je samoobsebi, da je pokojnik kot katehet in profesor pastirstva pisal tudi o tej stroki, in tako imamo od njega »Kratki katekizem v vprašanjih in odgovorih«, »Veliki katekizem«, »Napeljevanje k spovedi« i. dr. ter je sodeloval pri izdajanju »Cerkvenega govornika«.

S posebnim veseljem in vnemo pa je pokojni posvetil svoje moči »Dejanju sv. Detinstva«. Sam je napisal »Nauk o sv. Detinstvu« in urejeval in spisoval misijonska poročila »Dejanju sv. Detinstva«, in sicer od V. zvezka dalje do današnjih dni ter je rokopol XXVII. zvezka za leto 1907 še v tiskarni.

S pokojnim Zamejcem je legel v grob mož zavzet in navdušen za vse dobro in blago, mož, ki je imel odprto srce in odprte roke za reveža, bil je dobropnik dobredelnih društev, bil je v resnici oče ubogih in potrebnih in prepričani smo, da so dela njegova šla za njim.

Družba sv. Cirila in Metoda žaluje ob rakvi infuovanega dekana na ljubljanskem kapitolu č. g. Andreja Zamejica. Od poroda družbe do danes je bil v njenem vodstvu in svetovstvu. Kolikor bolj se mu je prav radi tega poslovanja zatnjeval ta narodni posel, toliko trdnje in nepremakljivo je vsak čas stal za družbo in njeno vodstvo. Bil je duhovnik najneomadežanejšega življenja in milosrčen prijatelj vsacega trpina. — Podpisani vabi vse ljubljanske podružnice na svečani pogreb, ki se izvrši četrto jutro, 3. t. m., iz Šenkla. Blag mu bodi spomin za vselej! — Tomo Zupan, prvomestnik.

Dnevne novice.

+ Osebnosti. Prestavljen je gospod Ignacij Žust, kaplan v Stopičah, v Horjul. — Umrl je v Trstu g. Matej Zelesnik, trgovec z jesihom. — G. stavbinski mojster Viljem Treo se je odpeljal k 75letnici brunšviške stavbinske šole, katere gojenec je bil. — Umrl je poslanec hrvaške stranke prava Stevo Kutuzovič. — Novo mesto zapušča gospod Josip Matkovič, lekarnar pri »Angelju« ter se preseli v Karlovec. — V Zagrebu je umrl tovarnar peči g. Dragotin Kepert.

skem odpravljene in ni treba več posebnega dovoljenja od ministra notranjih zadev duhovniku ki hoče iti na Rusko, kakor je bilo pred revolucijo, odločil sem se od začetka, da hočem potovati vedno v talarju. Toda pred odhodom me je opozoril neki jezuit, da na meji delajo duhovnikom težave in jih ne puste čez mejo, ako nimajo zato posebnega dovoljenja od ruskega ministrstva, kljub temu, da so odpravljene uradno tozadevne postavbe. Sklenil sem torej iti čez mejo po civilno, vzeti pa talar s seboj v kovčku in se na Ruskem takoj obleči. Nato so me pa spet pred odhodom opozorili na nevarnost, v katero bi prišel, ako bi našli na meji pri reviziji talar v mojem kovčku, a za to svarjenje se še zmenil nisem, ker ni bilo druge poti.

V Krakovu sem se dogovoril z nekim mladim, poštenim človekom, rojenim Varševjakom, ki se je vračal domov, da bova popotovala skupaj. Do mejne postaje »Granica« sva potovala v tretjem razredu, od Granice dalje je imel pa on prosto vožnjo v drugem razredu na legitimacijo nekega sorodnika. V Krakovu je prisledla v najin voz še neka gospodična, ki je v poznejšem razgovoru povedala, da je iz kraljestva in je vpisana na krakovsko vseučilišče, zdaj se pa vrača na Božič domov. Povedala je, da je skončavši gimnazijo dobila neke mesto guvernantke, kjer je spravljala zasluzek skupaj, dokler ni imela toliko, da je šla za eno leto na krakovsko vseučilišče. Računati mora pri izdatkih z vsakim vinarjem, na obed ima proračunjenih po deset krajcarjev, ako hoče izhajati eno leto. Potem bo pa spet iskala

+ Imenovanja v sodni službi. Višji oficijali so postali sledeči oficijali: Viljem Rogl pri okrajnem sodišču, Gašper Janežič pri deželni in Alojzij Lindtner pri državnem pravdnistvu v Ljubljani. — Oficijaloma sta imenovana kancelista Ignac Lampič pri okrajnem in Josip Schott pri deželni sodišču v Ljubljani.

+ Telovadni odsek Blaž Potočnikove čitalnice v Sent Vidu nad Ljubljano je priredil včeraj popoldne svojo prvo veselico, ki je uspela nepričakovano lepo. Po navdušujočih in resnih besedah predsednika odseka smo čuli Hribarjevo deklaracijo »Huda žena«, za to pa burko »Krcma pri zvitem rogu«, katere vloge so vrli mladeniči tako lepo odigrali, da ni bilo misliti, da nastopajo mladeniči šele prvič na odru. Po burki smo čuli predavanje o lesu. Mladenič-predavatelj se ni samo lepega in podučnega govora dobro naučil, temveč je prednašal istega s toliko dovršenostjo, da smo se čudili in odobravalni priznanje, ki se mu je vsestransko izražalo koncem prednašanja. V na to sledeči burki »Kmet in fotograf« sta oba igralca svoji vlozi z redko dovršenostjo igrala. Zlasti kmet je bil tako v maski kot v prednašanju tako dovršen, da si boljše nismo mogli želeli. Pri prosti zabavi je igrala tombola, ki je prinesla temu in onemu lep dobiček. Mladeniči šentvidski so na svojo prireditel lahko ponosni in želeli je le, da bi krepko in vztrajno napredovali. Ker je bila prireditel dobro obiskana je pričakovati, da bo pripadal fondu za telovadno orodje lep znesek.

+ Nova stranka. »Mladi« so za preteklo nedeljo sklicali, kakor smo kratko poročali, sestanek svojih zaupnikov v tukašnji hotel »Ilirija«. Ker vemo da »Narod« ne bo o sestanku podal točnega poročila, dasi so »Pri roži« že 24 prej na čuden način izvedeli o sestanku, podamo mi o sestanku popolnoma objektivno poročilo: Na sestanek so »mladi« razposlali okoli 60 vabil, udeležilo se je sestanka okoli 30 oseb, ostali so opravičili neudeležbo. V pozivu h sestanku so mladi udrinili seve po »klerikalizmu«, ker so tega še od »starih« navajeni, največ so jih pa v oklicu dobili liberalci, kar priča, da se jim je pričelo jasni. V oklicu očitali »mladi« »stari« politično neznačajnost. Zaupniki so bili to pot sklicani samo iz Kranjskega, da se pogovore o vprašanju, ako je čas ugoden za to, da se ustanovi nova stranka. Sestanku je predsedoval g. nadinženar Žužek. Dr. Ravnihar je v imenu sklicateljev pozdravljaj došlece in obrisal gibanje »mladih« v zadnjih letih. Klerikalci pridobivajo postojanko za postojanko, liberalci pa nič ne store, celo ne na takih poljih kjer bi vsaj nekaj uspeha lahko pričakovali. Govornik je dejal: Čakali smo dolgo dovolj, da bi se stranka malo popravila, a tega ni bilo mogoče. Stranka je impotentna in dokaz njenega absolutnega razpadanja je to, da se poslužuje najgršrega terorizma in brutaliziranja. Malkontentov v deželi je jako veliko, katerih pa ne poznamo vseh mnogo se jih boji nastopiti javno proti stranki, ker se boje »Narodovih« obrekovanj in laži, katerim se vsakdo eksponira, kdorkoli se ne ukloni prvaštvu. Nato se je razvila debata, katere so se udeležili: dr. Šifrer, ki je povdarjal, da ne čaka na to, da bi se rešilo liberalne more. Očital je liberalcem, da ubijajo najsvobodomiselnije elemente ter je dejal končno, da ni klerik. zmage pripisovati samo idejam, katere zastopa »S. L. S.« in katerim edino bi bilo pristopno slovensko ljudstvo, ampak nikdar ne bi moglo tako daleč priti, če bi liberalna stranka tako skrajno ne lenarila. Dr. Lavrenčič je izjavil: Izgubiti nimamo ničesar, mi samo lahko pridobimo. Pri nas vlada samo par klik in »Slov. Narod«. Dr. Lavrenčič stavi predlog: Shod zaupnikov skleni, da se takoj ustanovi pripravljalni odbor, ki naj se-

stavi program in organizacijo nove stranke na strogo narodnem stališču in stališču demokracije. Učitelj iz Tuhinje se je strinjal s predgovorniki in je dejal, da je čas, da se pušča sproži, ker je lok že davno napet. Nato se dvigne dr. Tavčarjev koncipient Anton Dermota, ki je govoril: Stranke se ne dajo dekretirati, stranke ne nastanejo z oklicem. Za življenje stranke se zahteva potreba. (Medklici: Potreba je, zato smo se zbrali!) Dermota misli, da še ni čas za to. Za to da stranke nastajajo je treba ene ali dveh generacij. (Burni ugovori. Klici: Dermota doživi 100 let!) Ali so se gospodje vprašali, ali imajo potrebne zmožnosti in sposobnosti. (Smeh. Ogorčenje. Klici: Vsaj imamo Dermoto med sabo! To je dovolj garancije!) Glede narodnosti ima govornik tudi svoje stališče. (Klici: Naj to stališče kar zase obdrži!) Dr. Šifrer izjavlja, da je zanj conditio sine qua non organizacija stranke na podlagi nacionalizma in demokracije. Dr. Tičar se temu pridruži in pravi, da bi takoj odstopil od vsakega dela, kjer bi narodnost v prvi vrsti ne prišla v poštev. Govori za dr. Lavrenčičev predlog in predlaga nekaj dodatkov glede tega odbora, katerega naj se voli kot pripravljalni odbor. Pakiž iz Sodražice pravi, da je bil njegov oče klerikalec, on sam da je versko vzgojen in da simpatizira s »S. L. S.«, s katere taktiko se pa ne strinja v vsem. Vsaka akcija ki ne bi na prvem mestu se ozirala na Slovence kot take je med nami izgubljena. On je za to, da se takoj ustanovi nova stranka. Dr. Šifrer: Aut aut, če je tukaj ne mislite ustanoviti, si jo mi ustanovimo v ribniški dolini, kjer je dovolj danih pogojev. Dr. Lavrenčič: Ustanovitev nove stranke je absolutna potreba. Od liberalizma ni v Slovincih družega, kakor ime, zabavljanje in obrekovanje. Slovensko duhovništvo ima gotovo velike zasluge za narod, tako v preteklosti, kakor v sedanjosti. Tega mu nihče ne more odrekati. On je sicer mnenja, da je vera privatna stvar in je protivnik klerikalizma ter meni, da sodi vera v cerkev, kljub temu obsoja boj proti duhovščini, kakor ga vodi »Narod« iz principa. (Odobranje.) Dr. Robida meni, da se je vprašanje itak dovolj jasno razmotrivalo ter stavi predlog na konec debate odnosno da se glasuje najprej o tem ali se ima stranka ustanoviti ali ne. Predlogi za ustanovitev nove stranke so bili z vsemi proti dvema glasovoma (dr. Tavčarjeva pisarna) navdušeno sprejeti. Nato je sledila volitev pripravlj. odbora, kateremu načeljuje nadinženar gospod Žužek. V odboru so znane osebe okrog »Našega Lista«. Dr. Dermota, dasi je oklic na sestanek podpisal, ni dobil niti enega glasu. Dr. Robida je pozival nato na delo ter da naj se prihodnji shod vrši koncem februarja. Med tem časom naj se sestavlja kataster somišljenikov po vseh slovenskih deželah. Ker se je končno vprašalo, če ima shod ostati tajen, je predlagal dr. Šifrer med vsestranskim pritrjevanjem, da se sklicatelji nimajo ničesar bati in da naj sestanek nikakor ne ostane tajen. Nato je zaključil gospod nadinženar Žužek shod. Na shodu se je govorilo tudi o dnevniku ter se je študiranje tega vprašanja izročilo odboru.

+ Vsphej volitve v zavarovalnico proti neizgodam. V dopolnilo zadnje novice o vspehu volitve v zavarovalnico proti neizgodam, prinašamo to le podrobno poročilo: V III. kategoriji za delodajalce sta bila izvoljena italijanska kandidata gospoda Henrik pl. Ritter-Zahony in Avgust Lejet, prvi za upravnega svetnika, drugi za namestnika s 106 glasovi proti 36 glasom, ki sta jih dobila slovenska kandidata g. Fran Majdič in g. Fran Jakopič. V isti kategoriji za delavce sta bila izvoljena socialistična kandidata gospoda Alfred Fegetz in Alojzij Zuculin, prvi za upravnega svetnika, drugi za namestnika s 3861 glasovi proti 2933 glasom, ki sta jih dobila slovenska kandidata g. Ivan Pilberšek in g. Alojzij Čatar. V IV.

kakšne službe, dokler si toliko ne prisluži, da bo mogla spet eno leto študirati. Na vseučilišče hodi samo iz hrepenenja po izobrazbi, gnotne koristi ne bo imela od tega nobene. Sploh je napravila vtis resne in energične osebe. Začudil sem se, ko je pozneje na moje poizvedovanje povedala, da spada k P. P. S.

Na meji so preiskovali našo prtljago. Meni so odprli kovček in začeli preiskovati košček za koščekom. Na eni strani sem imel v kovčku nekaj perila in toaletne potrebščine, krtače itd. pod njimi pa talar. Vsak kos je bil lepo zavit v glasilno črni stotni »Moskovskije Vjedomosti« in deloma tudi v »Novoje Vremja«. Mejni stražnik je pričel preiskovati od strani, kjer je bilo perilo in mi je pregledal kos za kosom, potem je pričel na drugi strani, kjer so bile na vrhu krtače in je odvil nekaj zavitkov. Ko je bil že blizu talarja, se je pa naveličal in mi velel zopet zapreti. Morda so ga »Moskovskije Vjedomosti« in »Novoje Vremja« tako prepričale o moji »blagonadjožnosti«. Ker je imel od Granice dalje moj tovariš drugi razred, hočem tudi jaz doplačati za drugi razred, toda konduktar mi kratko pove, da ni v drugem razredu nobenega prostora več, sicer je pa tudi drugi razred predrag, dajte raje meni rubelj — reče mi — in jaz vam dam posebni kupe prvega razreda. Jaz mu dam res rubelj in vozil sem se v posebnem kupeju prvega razreda do Varšave. Tudi moj tovariš je potoval nepostavno. Prvič se je vozil zastonj v drugem razredu s tujo legitimacijo in drugič ni imel potnega lista. Bil je sicer iz premožne hiše, toda kaj bi dajal za potni list brez po-

treb 25 rubljev, — mislil si je in si je pomagal na sledeči način: Kdor hoče iti ne več kot tri milje od meje, dobi zastonj takozvano »prepustko« ali »polpasek«. Moj tovariš je vzel torej v Varšavi tako »prepustko«, češ, da ne gre dalje kot tri milje od ruske meje. Ko je pa prišel čez mejo, si je kupil dalje voznji listek do Krakova. Ko se je pa vračal, si je pa spet v Krakovu vzel »prepustko« za tri milje čez rusko mejo, potem se je pa peljal z drugim voznim listom domov v Varšavo. Sedaj mu je šlo popolnoma po sreči. Toda popred enkrat — pravil mi je — so imeli na meji nanj sum in poslali so žandarja v kupej, da bi videl, če bo on res izstopil tri milje za mejo ali se pa peljal dalje. Toda on je to opazil in dal je na postaji, kjer je imel dokupiti listek, rubelj konduktarju. Konduktar je stvar takoj razumel, vzel je žandarja seboj v restavracijo tretjega razreda, kjer mu je kupil žganja, moj tovariš si je pa med tem kupil listek in se odpeljal dalje.

Tudi naši sopotniki se je zdelo preveč za ruski potni list plačati 25 rubljev, naprosila je torej v Krakovu neko prijateljico, da ji je preskrbel na svoje ime avstrijski potni list, ki nič ne stane razven koleka, in daje na Ruskem večjo varnost kot ruski. Vkljub tako težavnim predpisom za potne liste si vendar ljudje znajo pomagati. Ali bi torej ne bilo bolje, ako bi ruska vlada odpravila predpise, ki vendar nič ne pomagajo.

kategoriji za delodajalce sta bila izvoljena slovenska kandidata g. Fran Pust in g. Alojzij Lenček, prvi za upravnega svetnika, drugi za namestnika s 328 glasovi proti 303 glasom, katere sta dobila italijanska kandidata gg. Ivan Vidmer in Avgust Palese. V isti kategoriji za delavce sta bila izvoljena socialistična kandidata gg. Miha Sigon in Ivan Cattalan, prvi za upravnega svetnika, drugi za namestnika s 4617 glasovi proti 2316 glasom, katere sta dobila slovenska kandidata gg. Ljudevit Kotnik in Anton Verovšek. V V. kategoriji za delodajalce sta bila izvoljena kandidata italijanske stranke gg. vitez Leopold Brunner in Guidon Helmpacher, prvi za upravnega svetnika, drugi za namestnika s 50 glasovi proti 16 glasom, ki sta jih dobila slovenska kandidata gg. Luka Jelenc in Adolf Reich. V isti kategoriji za delavce sta bila izvoljena laška socialistična kandidata gg. Hektor Corrier in Ernest Struckel, prvi za upravnega svetnika, drugi za namestnika s 2099 glasovi proti 551 glasom, ki sta jih dobila slovenska kandidata gg. Fran Jeraj in Ivan Papov. Slednjič so bili voljeni v razsodišče kakor zastopniki delodajalcev in to iz vseh VI. kategorij slovenski kandidati g. Dragotin Hribar, kakor prisednik in gg. Josip Turk, Ivan Ogrin in Josip Weibl, kakor namestniki s 798 glasovi proti 468 glasom, ki so jih dobili italijanski kandidati gg. Gothard Artico, Karol Martinolli, Gjeza Pulitzer in Artur Zipper. V isto razsodišče so bili voljeni za delavce laški socialistični kandidati g. Ivan Zanin, kakor prisednik in gg. Fran Barba, Ivan Kocmur in Josip Zupan, kakor namestniki s 18.575 glasovi proti 5391 glasom, ki so jih dobili slovenski kandidati gg. Filip Maček, Josip Zajc, Ivan Debevc in Rajko Pirkovič. S tem so volitve dovršene za leto 1906. Prihodnje volitve, za katere se bo treba pripraviti in organizirati za časa in pri katerih se ima voliti enako število upravnih svetnikov in namestnikov za I., II. in VI. kategorijo in razsodišč iz vseh kategorij, se bodo vršile po pravilih koncem leta 1908. Z vspehom sedanjih volitev smemo biti kolikor toliko zadovoljni, kajti iste nam pokazuje možnost še nadaljnjih vspehov v bodočnosti. »Piccolo« je nezadovoljen z vspehom volitev; zdi se mu namreč, da se godi velika krivica Italijanom, ako je neznan zastopnik tudi slovenska faktična večina v zavarovalnici proti neizgodi. On bi hotel, da bi Kranjska in Dalmacija bili zastopani v tem zavodu. Kakor smo doznali, je od šestih mest upravnih svetnikov, o katerih ima razpolagati vlada, eno mesto še prazno in sicer mesto, katero je pred leti imel pok. dalmatinski poslanec Šupek. Ne vemo, zakaj se to mesto ni popolnilo do danes. »Edinost« zahteva, da bodi to mesto zopet zasedeno z Dalmatincem, da bo v upravnem svetu zastopana tudi Dalmacija.

Slovenska kazenska razprava v Kopru. Dne 31. dec. m. l. se je vršila na okrajnem sodišču v Kopru kazenska razprava, ki je zanimiva zaradi tega, ker se je razsodba menda prvokrat v Kopru v kazenskih stvareh razglasila v slovenskem jeziku. Gospod c. kr. pristav dr. Steffe je zasliševal priče v slovenskem jeziku in je potem tudi razsodbo razglasil v pravilni slovensčini. Obtožitelja v tej pravdi je zastopal znani drž. poslanec Bennati, ki je pazno sledil slovenskemu zaslišanju priče in je tudi izjavil, da je umel in s tem dokazal, da se lahko vršijo, z nekoliko dobre volje, slovenske razprave tudi z italijanskimi odvetniki. Tudi govor branitelja dr. Rybáča je bil seveda slovenski.

Italijanski krščanski socialci v Istri. Koper, 31. decembra. Italijanska krščansko-socialna stranka bo pri občinskih volitvah prodrla v tretjem volivnem razredu. Mnogo se komentira postopanje kanonika Franze, ki se pusti kandidirati od liberalcev in duhovnika Visontinija.

Uradniki groze s pasivnim odporom. Centralna zveza avstrijskega uradništva je izdala oklic, v katerem izjavlja, da bodo uradniki sprejeli draginsko doklado po 120 kron, da pa to svoto ne smatrajo za zadostno. Ako se v kratkem ne ugotovi uradniškimi zahtevam, bodo skličani shodi uradnikov, ki bodo zvrnili na vlado odgovornost, ako državni stroj v slučaju, da se ne ugotovi uradnikom, ne bo pravilno funkcioniral.

Za poročnike v rezervi v III. armadnem zboru so med drugimi imenovani rezervni častniški namestniki: Ivan Kocijančič (2. inf. bosanski polk), Ivan Masten (2. bos. polk), A. Bartol (27.), Marko Kromar (17.), dr. Alojzij Kukovec (27.), Pavel Teržlav (7.), Fran Bonač (27.), Ivan Rupnik (2. bos. polk), dr. Pestotnik (17.); za poročnike v rezervi so nadalje imenovani rezervni naredniki Albin Kandare, Ivan Kobal in Fran Teržeglav, vsi pri 27. polku.

Draginske doklade za poštarje. Predsedstvo društva kranjskih poštarjev nam poroča, da bodo dobili glasom z Dunaja došlega brzojavnega naznanila tudi c. kr. poštarji, poštni upravitelji in poštni oficijanti obojega spola draginsko doklado, katere se jim izplača že v teku meseca prosinca.

Vlaka na progi Jesenice-Trbiž. C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu nam poroča: V prejšnjih številkah naznanjena opustitev vlakov št. 1720 in 1721, na progi Jesenice-Trbiž se s tem preključa. Omenjena vlaka bosta tedaj tudi po 1. prosincu 1907, ravno tako kakor do sedaj, med Ljubljano in Trbižom vozila.

Pasja steklina. Kakor se nam iz Ribnice na Dolenskem poroča, ogrizel je stekel pes v okolici neke kmetice, v Zapotoku pa nekoga šolskega učenca in 15letno deklico. Vse tri odposlali so takoj v Pasturevje zavod na Dunaj. Dosedaj se je uničilo v Ribnici 35 psov.

Za znižanje cen mesa. Sedaj so tudi razne privatne železnice na severu države znižale cene za prevažanje živine in mesa. O dolenski železnici se seve še kaj takega ne čita.

Za župana v Prvačini je izvoljen gospod Fr. Furlani.

Gospod Adolf Dobrovolny, bivši režiser slovenskega gledališča, je sedaj režiser Narodniho divadla v Brnu.

Samoumor. V Trstu se je neka Pavlina Aridoni vrgla iz okna svojega stanovanja v ulici dei Backi na dvorišče, kjer je obležala mrtva. Vzrok je neozdravljiva bolezen.

Ožgala se je 10letna Ines Pontoni v Trstu pri domačem ognjišču v ulici dei Piccardi št. 15, tako da je kmalu nato v bolnici izdihnila.

Strašna nesreča. V Ardrem pri sv. Duhu je zadela hišo Andreja Lekše v božični noči strašna nesreča. Gospodar je šel zvečer od doma, potem pa k polnočnici. Žena, misleča, da se mož povrne domov kot varuh, se je tudi napolnila v cerkev. A ko se vrnete domov, bila je hiša že zgorela, v njej pa trije otroci, najstarejši v starosti 6 let, najmlajši star 20 tednov. Tako je nesrečna družina izgubila svoj dom.

Cene čokolade so avstrijsko-ogrske tovarne čokolade zvišale za 40 h pri kilogramu.

Vlom v tržaški bolnišnici v Trstu. Tu so vlomili že v četrti vlomili v blagajno bolnišnice, pa so bili prepojeni in so ušli. Na sumu sta bolniška strežaja Schein in Nigg, katera je policija odvedla v preiskovalni zapor.

»Zadružna zveza v Trstu« je definitivno ustanovljena in začne v kratkem poslovati.

Iz Krškega. Tukajšnja posojilnica in hranilnica je za Božič obdarovala mestne reveže s precejšnjo svoto. Dobrotnica gospa Josipina Hočevar je k svoti prispevala 200 kron. — Pri nas imamo sedaj obutno zimo. Sneg je visok po ravnini do 80 cm, po hribih čez 1 meter. Tako visokega snega tukaj že 20 let ne pomnimo. Imamo pa tudi velik mrz zate, namreč 15 stopinj R.

Izplačevanje pokojnine. Pokojnina državnim in deželnim uradnikom se bode izplačevala potom poštne hranilnice le na Nižjem Avstrijskem, pri nas ostane vse pri starem.

Sneg na Gorenjskem. Iz Selc se nam piše: Vse zameteno. Noben otrok v šolo ne pride. Po dolini snega do metra, po hribih čez meter — v Jelovici blizu 2 metra. Vozniki iz Jelovice so vozili hlode do nevarnosti. Nekaj jih je celo zasulo, a so hitro rešili sebe in konje, ker je bil sneg še dosti suh, vozove in hlode so popustili v plazovih. — Po hribih čistijo strehe, ker se boje lužnega vremena, teže snega in podrtih streh. — Poštni promet pa deluje vedno. — Veselo novo leto!

Štajerske novice.

»Priporočajte »Slovenca« — pridobivajte »Slovenca« novih naročnikov! Somišljeniki, povsod na delo!

»Südmarka« na delu. Od Sv. Ilja v Slov. goricah se nam piše: »Südmarka« je spet ugrabila eno tukajšnjo kmetijo. Gospa Pruč na Stari Gori je prodala pred tedni svoje veleposestvo »Südmarka« za 26.000 K. Glas g. Pruč je bil pri zadnjih občinskih volitvah odločen za nas Slovence. A sedaj pa kupuje »Südmarka« ta posestva. In tako bo šlo naprej. »Südmarka« ima sedaj načrt osredotočiti svoje grabežljivo delo v šentiljski župniji. Na ta način se nasprotnikom sčasoma res utegne posrečiti, kar tako pohlepno žele: potom nakupovanja slovenskih posestev pogotič domačine Slovence z domače grude... Tekom nekaj let je »Südmarka« samo v naši župniji kupila šest večjih posestev in sicer: Irglovo zraven žel. postaje (sedaj g. Koudela), Zelnikovo (Bodhaszdt) posestvo, kjer stoji kobača »Südmarkhof«, Krummholčevo, Popmajerjevo in Pručevo. Kakor se govori, pogaja se »Südmarka« še z nekaterimi tukajšnjimi veleposestniki zaradi nakupa. Pomoči ni od nikoder!

»Zdravnik v Vojniku. Bivši rudniški zdravnik v Pliberku, dr. F. Breženik, postane hiralnični vodja v Vojniku. Ob enem se mu podeli služba distriktnega zdravnika.

»Umrl je v Gradcu godbeni ravnatelj g. Adolf Doppler.

Okolica Dobrne pri Celju je baje polna podzemnega bogastva. Razni neodprti gorki vrelci se nahajajo zlasti okoli Socke. Tako vsaj trdijo geologi, ki so svet preiskovali. Podjetni ljudje nameravajo v kratkem začeti zemljo vrtati in vrelce odpreti. Bog daj srečo!

Ljubljanske novice.

»Nova mestna hiša v Ljubljani. Vsak nepristranski opazovalec mora priznati, da se je Ljubljana v zadnjem desetletju čudovito razvila in da spada sedaj med najlepša provincialna mesta v Avstriji. Prenovljeno se je dvignilo mesto iz potresnih razvalin. Stara in za nove razmere nezadostna pa je ostala mestna hiša kot častitljiv ostanek iz prejšnjih stoletij. Tudi to se bo v kratkem spremenilo. Mestna občina sklenila je namreč z vojaškim erarjem pogodbo, vsled katere preide obsežno zemljišče z vsemi poslopji, kjer se nahaja sedaj vojaško oskrbovališče, v last mestne občine Ljubljanske. Namesto kupnine mora občina na svoje stroške zgraditi novo vojaško oskrbovališče, ki bo stalo s stavbiščem vred 520.000 kron. Z gradnjo se bo pričelo že prihodnjo pomlad. Areal, kateri pride na ta način v mestno last ter ima na krasnejšo lego (od »Narodnega doma« do hotela »pri Slonu«), se bo razdelil na stavbišča. Na najlepšem stavbišču, na voglu nasproti glavni pošti, pa se v bližnji pri-

hodnosti zgradi moderna nova mestna hiša, ki bo kras razcvitajoči se Ljubljani.

»Izrebanje ljubljanskih srečk. V prostorih mestne blagajne se je vršilo danes 42. izrebanje srečk ljubljanskega loterijskega posojila. Komisiji je predsedoval župan Hribar, člana sta bila obč. svet. Lenček in pl. Trnkóczy, zapisnikar pa notar Plantan. Izrebanih je bilo 600 števil, katere je jemal iz kolesa deček sirota Josip Beguš iz Marjanišča. Glavni dobiček v znesku 40.000 K je zadela srečka št. 77836, drugi dobiček v znesku 4000 kron pa števil. 12246. Po 1000 kron so zadele srečke števil. 71751, 43220, 14843, 13110 in 45660. Vse ostale srečke so zadele po 60 kron.

»Konzert »Glasbene Matice«. Prihodnji koncert »Glasbene Matice« bo v nedeljo, dne 13. januarja kot ljudski koncert. Kot glavni točki se bosta izvajali dve veliki skladbi za mešan zbor, soli in orkester, namreč Foersterjevi »Turki na Slevici« in Bendlov »Svanda dudak«.

»Vojaščina in ljubljanski mesarji. Ob novem letu je potekel rok za oddajanje mesa vojaščini ljubljanske garnizije. Kakor čujemo, hoteli so nekateri mesarji-liferanti kateri so dosedaj oddajali vojaščini meso poskočiti za nekaj kračarjev pri vsakem kilogramu. Eden mesarjev je to tudi storil in vložil ponudbo po novi zvišani ceni. Vojaška upravna komisija pa si je s tem, da je nekoga poslala po mesničah »glihat«, preskrbela ceneje meso in seveda bode par drugih mesarjev od sedaj oddajalo meso domobrancem. Vsekakor je stvar zanimiva, posebno, ker so dosedaj bili edini obrtniki — mesarji v Ljubljani, ki so se glede cen dogovorili in dosledno držali. Ker se za to stvar javnost precej zanima bi bilo prav, da se vsa stvar javno od merodajne strani — posebno od strani mesarjev — pojasni in da se zlasti raznim nasprotujočim govoricam po mestu napravi konec. Mi bomo vsa pojasnila, kakor vedno, nepristransko objavili.

»Poselsko društvo sv. Marte« je v tekočem letu do 31. decembra 1906 sprejelo pod streho 950 brezposelnih služkinj. To visoko število dokazuje potrebo tega poselskega zavoda na Kranjskem. Naj bi se naši denarni zavodi pri računskih zaključkih po novem letu spominjali s kakim prispevkom našega zavoda, ki ima na svoji hiši še mnogo dolga. Vsak dar bo vodstvo hvaležno sprejelo. — Na praznik sv. Štefana je priredilo društvo članicam božičnico.

»Na korist nemškega »Schulvereine« so se odkupili od noveletnih voščil: Raimund Andretto, Jax Johann, Elbert Julij (tvrška Kastner), Anton Faleschini, Karol Hamann, Viktor Nagy, Samassa Albert in Maks, lesna trgovina Tazher, Lehner Magdalena, Mayr, Rosa Till, Raimund Ranzinger, Viktor Ranth, Peter Lassnik, Kordin Adolf, dr. Höglar, G. Witt, Stöckl Ernst, zalagatelj slovenskih dam, Fr. Schwingenschuss, Schiffer Viktor. S tako provokacijo so ti gospodje voščili novo leto svojim — slovenskim strankam, ki imajo sedaj v novem letu najlepšo priliko povrniti milo za drago!

»Javnostelovadba ženskega telovadnega društva v Ljubljani« se je vršila na novega leta dan in je kar najbolje uspela. Res krasno je bilo videti 29 telovadk, katere so like srnam z načelnico gđ. Kaizelovo prikorakale v četerostopih v telovadnico. Nastop k vajam s praporci, kateri je imel podobo zvezde, se je dobro obnesel. Vaje so bile okusno prirejene ter lepo izvedene. Vaje z obroči je bila točka, katere se do sedaj v Ljubljani nismo videli. Nato je bila kot tretja točka orodna telovadba, proizvajana od 16 telovadk, in sicer na treh bradljah z visoko in nizko lestvino ter s spremljevanjem godbe. Osobito prvi red čilih telovadkinj je na tem orodju zaslužil obilo pohvale. Kot zadnja točka so bile vzorne vaje proizvajane od boljših 18 telovadk. S temi vajami, katere so telovadke res vzorno proizvajale, so pokazale švedski telovadni sistem, kateri naj bi se sploh uvedel pri vseh telovadnih društvih. Med burnimi klici in plaskanjem so odkorakale telovadke zopet v čveterostopih ter dokazale, da je vzorna disciplina prvi korak do vztrajne telovadbe.

»Nesreče všed snega. Pri kidanju snega je padel s strehe hiše društva sv. Marte danes zjutraj Leopold Porenta. Zlomil si je desno roko. — V Vodmatu je padel z voza poštni postiljon 50letni Ivan Petelin.

»Novi policijski svetnik gospod Lauter« nastopi svojo službo dne 15. februarja.

»Iz pisarne slovenskega gledališča. V petek, 4. t. m. (par), se vprizori prvič v sezoni velika Wagnerjeva opera »Lohengrin«. Naslovno vlogo poje g. pl. Rezunov, Elzo ga. Skalova, Ortrudo gca. Reissova, Telramunda g. Oufednik, Henrika gosp. Betetto.

»Glas iz občinstva. Vljudno vprašamo slavni magistrat, kako je to, da ni dovoljeno prisostvovati pri izrebanju srečk.

Razne stvari.

Anarhisti so na shodu v Pragi sklenili, da se ne udeležijo državnoborskih in sploh nobenih volitev.

240.000 kron za odkidavanje snega je izdala te dni berolinska občina.

Železniška nesreča. Med Orlan in Reichswaldom Kašava-Odeberške železnice sta zadela tovarna vlaka. Strojevodja Schumann je povožen, neki železniški uradnik ranjen.

»Prijetje roparski napadalci. V Budimpešti so prijeli bivšega poštnega kočijaža Mihalzo, ki je prezentiral tri menice v hranilnici. Prižal je, da je napadel pred nekaj dnevi v družbi treh tovarišev poštni voz. Roparji so ubili kočijaža in orožnika ter obropali voz. Prijeli so tudi ostale tri roparje.

»Preiskavo so uvedli« proti ravnatelju Lvovske dermatološke klinike profesorju dr. Reissu, ker je uvedel nov preparat živega srebra, vsled česar je obolelo pet bolnikov, izmed katerih so že 4 umrli.

»Poneveril je 280.000 pezet« blaginik maddridskega vojaškega kazina in pobegnil.

»Pogorel grad.« Grofu Arco Valleyu je pogorel grad Adldorf z dragoceno knjižnico.

»Turatišja predilnica v Veroni« je zgorela. Škode je nad 500.000 lir.

»Kraljica češka sem« je klicala 31. m. m. 49letna Antonija Przak iz Smichova po hodnikih češkega deželnega zbora. Slugam je naročila, naj ji privedejo minburškega poslanca, medtem ko so sli ponj, je pa upila: »Kraljica češka sem. Vlada me je oropala s silo vseh mojih vladarskih pravic. Vi ki občujete z vlado mi morate pomagati! Tudi hči moja je kraljica, dasi še ni kronana. Jaz sem pa kronana kraljica.« Zblaznelo žensko so odvedli na psihiatriško kliniko.

»Ponesrečeni roparski napad. Neki mladi mož je napadel 31. m. m. slugo »Poljske društvene banke, ki je nosil 10.000 kron. Sluga se je ubranil napada. Napadalec so prijeli.

»Vrv za poročno darilo.« V skalnem primorju Angleške in Španske žive prebivalci od nabiranja jaje morskih golobov. Ta posel je zvezan z velikimi nevarnostmi. Moški se spuščajo po dolgih vrveh pod pečine, v katerih valijo golobi. Zaradi tega je v onih krajih običaj, da zaročenka da svojemu zaročencu za poročno darilo vrv, ki jo je sama splela. Daljša in močnejša je vrv, bolj dokazuje marljivost in vztrajnost nevestino. Dekleta začno že v rani mladosti pletiti to vrv ter jo pletjo toliko časa, da pride izvoljenec, ki pletenje pretrga ter vzame njo in vrv.

Književnost in umetnost.

»Slovenska Matica«. 147. odborova seja, v petek, dne 21. grudnia 1906 ob petih popoldne v društveni pisarni. Predsednik proglasi sklepčnost, pozdravi navzoče, v prvi vrsti vl. svetnika dr. Detela, ki se je zadnjič čas nastanil v Ljubljani, prosič ga, naj bi društvo in odbor, sedaj, ko bo več prilike, krepko podpiral in svoje izborni pero zastavil za »Matico«, na kar se odbornik dr. Detela zahvali za prijazni pozdrav obetajoč, da bo rad sodeloval na korist in prosperiteto društva. Tajnik poroča, da je osrednja vlada društvu vnovič dovolila subvencijo letnih 1000 K za obdobje 1906/08. Sklene se počastiti spomin pesnika Simona Gregorčiča, ki je bil 16 let Matičin odbornik (1882—1898) in nekaj let tudi poverjenik, s primernim sestavkom v »Zborniku«. Na znanje se vzame, da je profesor dr. Zmavc pristopil pododseku za nabiranje krajepisnih imen. Na znanje se vzame poročilo o delovanju pododseka za »Slovenski zemljevid«, ki je imel zadnji čas tri seje, in se sklene, da je drž. poslancu J. Pogačniku izreči na ljubeznivem posredovanju radi zemljevida pri osrednjih oblastvih na Dunaju pismo zahvalo. Tudi krajepisni odsek je imel zadnji čas dvoje sej. Društvene knjige — osmero jih je v obsegu 83 tiskovnih pol — bodo te dni izgotovljene in se začno prav v kratkem razpošiljati. Za lansko leto je plačalo Matici 2977 letnikov udnino, za letošnji 3097; ker bo 200—300 udov prispevek še vplačalo, je pričakovati nad 300 udov prirastka. Od zadnje seje je društvu pristopilo na novo ali novih 217 društvnikov. V odsek za »Zemljevid« je mesto predsednika, ki ne utegne, povabiti prof. Kendo. Na znanje se končno vzame, da so se jele za tisk močnejše potezati tudi tiskarne po deželi. Predsednik naznani, da se je za tajiško službo oglasilo 8 prosilcev, prečita njih imena in predlaga, naj se izvoli odsek pet članov iz odbora, ki bo prošnje preudaril in o podelitvi službe poročal v prihodnji seji, katera bodi okrog 20. prosinca. V pododsek petorice se izvolijo gg. Levec, Grasselli, Sušnik, Subic in dr. Detela; potem se seja zaključ.

PRIHODNJA SEJA DRŽAVNEGA ZBORA.

Prihodnja seja državnega zbora se bo vršila v torek, dne 9. januarja 1907, ob 3. uri popoldne. Dnevni red: Poročilo obrtnega odseka o vladni predlogi glede zakonskega načrta, s katerim se izdajo odredbe proti pijančevanju. 2. Poročilo naučnega odseka o sklepu gosposke zbornice glede naslova inženirjev.

ČEŠKI DEŽELNI ZBOR.

Češki deželni zbor je sprejel z vsemi češkimi glasovi proti nemškim proračunski provizorij. Nato je grof Coudenhove odgodil zasedanje.

SRBSKO-BOLGARSKI SPOR. — ZAROTA PROTI KRALJU PETRU.

»Stampa« v Belgradu pravi glede na bolgarsko-srbski spor: »Vse je končano: entevija obeh vladarjev, jugoslovanske zveza, pobratimstvo vseučiliščnikov, shod žurnalistov. Mesto tega ima zdaj Srbija carinsko vojsko, katero v Bolgariji zaznamujejo za začetek vojke.« — Srbska vlada je izgnala iz Srbije 15 socialistov, med njimi vodjo Veličkoviča. — Vlada je zaplenila »Dnevni List«, ki je pozivljat ljudstvo k odporu. — »Temps« iz Pariza poroča, da se jeza opozicionalcev obrača

sedaj proti kralju. — Leipz. N. Nachr.» poročajo, da se že dalj časa pripravlja zarota proti kralju Petru. Petra bodo prisilili, da odstopi, mu dali letno rento in Srbijo proglasili za republiko.

Telefonska in brzoljavna poročila.

CESAR V BUDIMPEŠTI.

Dunaj, 2. januarja. Cesar se je odpeljal danes v Budimpešto, kamor se pripelje popoldne.

POGAJANJA ZA ZADNJE SEJE DRŽ. ZBORA.

Dunaj, 2. januarja. Ministerski predsednik se radi dnevnega reda zadnjih sej sedanega drž. zbora pogaja z različni poslanci. Rešen bo med drugim predlog o vojaški taksi. Ministerski predsednik se pogaja tudi s poslanci ki imajo vložene nujne predloge, da napravi prosto pot predlogi o »numerus clausus«.

NOVOLETNE ČESTITKE DIPLOMATOV.

Dunaj, 2. januarja. Avstrijsko-ogrski zunanji minister Aerenthal je k novemu letu brzoljavno čestital italijanskemu zunanjemu ministru Tittoniju ter ga prosil naj čestitko izroči tudi italijanskemu kralju. Aerenthal je čestital tudi knezu Bülowu. Aerenthalu so čestitali zunanji ministri Rusije, Bolgarije in Grške.

MORAVSKI CESARSKI NAMESTNIK.

Brno, 2. januarja. Čuje se da bo za moravskega cesarskega namestnika imenovan grof Coudenhove. Čehi protestirajo.

MATRIKE NA REKI.

Reka, 2. januarja. Guverner je ukazal reškemu magistratu, ki ni hotel matrik sestavljati v mažarsčini, naj matrike izroči. Magistrat je matrike danes izročil.

AVSTRIJSKA ESKADRA.

Pulj, 2. januarja. Avstrijska eskadra odplove 9. t. m. v Dalmacijo, potem v Španijo.

SOCIALISTI V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 2. januarja. Medtem ko so prredili nanovo organizirani socialni demokratje svojemu poslancu Mezöffyju banket, je 20 internacionalnih socialistov udrla v dvorano ter vse razbili. Polčija je napravila red.

SRBSKO-BOLGARSKI KONFLIKT.

Belgrad, 2. januarja. »Srbska zastava« in »Večerne novosti« izvajata, da je vojska med Srbijo in Bolgarijo neizogibna, ako Bolgarija ne odneha od svoje zahteve, naj se štirilobni križ izloči od Srbije in priklonijo Bolgarski. Srbska skupščina je odgojena do 23. januarja. Vojni minister Putnik ne odstopi.

SHOD KARDINALOV.

Rim, 2. januarja. Soc.-demokratski »Avanti« poroča, da papež misli sklicati izvanredni shod kardinalov, da sestavijo program, kako postopati glede na francoske cerkveno-politične razmere.

NAPADI NA RUSKE PARNIKE.

Odesa, 2. januarja. Revolucionarji so hoteli poleg parnika »Mera« razstreliti tudi parnik »Kraljica Olga«, a so bili pravočasno preprečeni. Načrt revolucionarjev je bil zažgati vso luko. Na obrežju so pustili peklenjski stroj. Odesa, 2. januarja. Revolucionarji so razširili oklice, kjer obsojajo na smrt nebroj vladnih uradnikov.

Kupujte

narodni kolek!

FRANC JOZEFOVA grenka voda

Poskusite
in priporočite
izdelke

Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Zahvala.

Za vse izkazano sočutje in izraženo sožalje povodom bolezni in smrti našega preljubljenega očeta, oziroma tasta in starega očeta, gospoda

Fraňa Ksav. Pfeiferja

s. kr. vladnega računskega nadsvetnika v p. viteza Franc Jožefovega reda

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem svojo presrečno zahvalo.

Velika je naša bolelost, toda ravnotolika je naša hvalečnost za vse izkazano sočutje.

V Ljubljani, 31. decembra 1906.

3 (1) **Žalujejoči ostali.**

Cerkveniška služba z gostilno

3029 3-1

se odda pri romarski cerkvi sv. Jošta nad Kranjem. — Pojasnila daje župni urad Šmartno nad Kranjem.

Naznanilo.

Odvetnik Mosche,
okrajni deželni sodnik v pokoju

je otvoril
svojo odvetniško pisarno
v Trstu,

vla S. Sebastiano št. 2, I. nadstropje.

Resna ženitbena ponudba.

Z priletno gospodično ali vdovo brez otrok, ki ima nekaj denarja, se želi seznaniti neki gospod. Ako je mogoče sliko in natančen naslov.

B. L. št. 60, Poste restante Ljubljana do 6. t. m.

Slike se vrnejo, ako ne ugajajo. 6 1-1

A. Nicolich

župnik v St. Luciji pri Albionu, Istra, je ozdravil svojo devetletno bolezen v želodcu z uporabo

želodčne tinkture

(tudi odvajalno) lekarja **Piccolija v Ljublj.**

1 steklenica stane 20 vin. 2:45 l d
12 steklenic z zavojem K 2:70
24 " " " " 5:12
70 " " " " 14:—

Zunanja naročila izvršuje najtočnejše lekar **Piccoli v Ljubljani**, Dunajska cesta.

Osrednji, oziroma upravljeni svet Vincencijeve družbe za Kranjsko z globokim sožaljem naznanja, da je njeni prezasluženi častni predsednik, prečastiti milostni gospod

Andrej Zamejic

infulirani stolni dekan, knezoškofijski konzistorialni svetnik, vitez žel. krone III. reda I. t. d.

danes, dne 1. januarja 1907 ob pol 3. uri zjutraj, v 83. letu starosti, po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v četrtek, dne 3. januarja ob 3. uri popoldne iz stolnice, ter se vabijo k mnogobrojni udeležbi p. n. člani družbe.

Blagi rajnik bodi priporočen v pobožno molitev.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1907.

Ljubljanski stolni kapitelj dostojno naznanja, da je milostni gospod

ANDREJ ZAMEJIC

zlatomašnik, infulirani stolni dekan, knezo-škofijski konzistorialni svetnik, vitez reda žel. krone III. vrste, vodja djanja sv. Detinstva itd.

danes, dne 1. januarja 1907, ob 2 1/2 uri zjutraj v 83. letu starosti po kratki bolezni previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v četrtek, dne 3. jan., ob 3. uri popoldne iz stolnice. Blagi rajnik bodi priporočen vsem duhovnikom, prijateljem in znancem v pobožno molitev.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1907.

„Katoliško tiskovno društvo“ v Ljubljani dostojno naznanja, da je njega ustanovnik, milostni gospod

Andrej Zamejic

zlatomašnik, infulirani stolni dekan, knezo-škofijski konzistorialni svetnik, vitez reda železne krone III. vrste, vodja djanja sv. Detinstva itd.

danes, dne 1. januarja 1907, ob 2 1/2 uri zjutraj v 83. letu starosti po kratki bolezni previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v četrtek, dne 3. januarja ob 3. uri popoldne iz stolnice.

Blagi rajnik bodi priporočen vsem duhovnikom, prijateljem in znancem v pobožno molitev.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1907.

Št. 3 3 pr.

Razpis.

V deželni bolnici v Ljubljani je popolniti mesto **adjutiranega volonterja**. Adjutum znaša 600 K, poleg tega dobiva volonter tudi 20% draginjsko doklado.

Prosilci za to mesto predložijo naj svoje z dokazili o doktoratu medicine ter o znanju slovenskega ali kakega drugega slovanskega ter nemškega jezika opremljene prošnje do

20. januarja 1907

vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega.

5 3-1 Ljubljana 30. decembra 1906.

Št. 14.926.

Objava.

Dimnikarska dela v domobranski vojašnici je za dobo dveh let (1907 in 1908) potom javne ponudbene obravnave oddati.

Tozadevne ponudbe je vložiti pri podpisnem deželnem odboru do

15. januarja 1907, 12. ure dopoldne.

Vse na razpis nanašajoče se podatka in pojasnila dobé interesenti v stavbni pisarni deželnoobranske vojašnice na Poljanski cesti med navadnimi uradnimi urami.

Od deželnega odbora kranjskega.

Ljubljana 30. decembra 1906.

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

Štev. telefona 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje **izborno**

2469 150-14

maréno pivo v sodcih in steklenicah.

Občinski svet ljubljanski.

Ljubljana, 31. decembra 1906.

Župan naznanja, da je odločil mesto občinskega svetnika v Maribor trajno prestaviti občinski svetnik Ivan Kežar. Na znanje se vzame, da je volil mestnim ubogim rajni Lajblin 300 kron, Damskemu odboru za Štrössnerjev spomenik v Zagrebu se dovoli na županov nasvet 250 kron.

Personalni in pravni odsek.

Poroča dr. Triller. Potrde se izpremenjena pravila »Prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva v Ljubljani.

Izjava društev »Akademija«, »Prosveta« in »Sokol« v Ljubljani v zadevi sklepov občinskega sveta o Simon Gregorčičevi javni ljudski knjižnici in čitalnici se vzame na znanje. Društva so izjavila, da jim ni mogoče pritegniti v svoje sredo tudi »Ljudsko izobraževalnega in podpornega društva«. Knjižnico bo odločil odsek 6 članov. V odsek predlaga kot zastopnika občinskega sveta poročevalec samega sebe.

Priljudi se dogovoru, ki se ima skleniti glede na osuševalna dela na ljubljanskem bahu. Občina prispeva svoj prispevek v širih polletnih obrokih l. 1908 in leta 1909. Vlada je dopisovala občin v tej zadevi nemški. Sklene se, da občinski svet protestira, ker je vlada v tem slučaju eklatantno kršila enakopravnost.

V odbor že konstituiranega društva »Samaritan« se izvolijo: občinski svetnik Hanuš, ravatelj magistratih uradov Vončina in pol. kemiser Robida.

Finančni odsek.

»Krojaški zadrugi« se prepusti brezplačno velika dvorana v »Mestnem domu« za prireditel strokovnega tečaja. Tečaj se vrši meseca februarja in marca popoldne razen nedeli in praznikov.

»Prostovoljno gasilno in reševalno društvo« prosi, naj bi se mu zvišala redna letna podpora občine 3000 kron. Poročevalec Senekovič ne priporoča z ozirom na tozadevni županov dopis prošnje in predlaga, naj se prošnja za zvišanje odkloni. Občinski svetnik Turk toplo zagovarja prošnjo »Gasilnega in reševalnega društva« in predlaga, naj se zviša podpora na 4000 kron. Turkov predlog obvelja.

Splošne ustanove.

Poroča občinski svetnik Lenče: Ustanov upravlja ljubljanska občina 44. Pokritje je proračunsko za leto 1907 na 18.803 K, potrebsčina pa na 17.939 kron.

Mestni ubožni zaklad.

Poroča Lenče: Potrebsčina za leto 1907 je proračunsko:

1. Redni troški 80.038 kron.
 2. Jubilejska ubožnica 48.895 kron.
 3. Ubožnica na Karlovske cesti 2799 kron.
- Pohlovkina zapuščina: 2799 kron. Izrednega pokritja je 54.307 kron, redni dohodki znašajo 47.745 kron in Pohlovkina zapuščina 3380 kron.

Zaklad meščanske imovine.

Poroča Lenče: Redni troški so proračunski na 30.816 kron, izredni na 24.000 kron. Redni dohodki so proračunski na 55.052 kron. Prebitek se proračuni na 236 K.

Mestno loterijsko posojilo.

Poroča občinski svetnik Senekovič: Pokritje je proračunsko na 186.315 kron 78 vin, potrebsčina na 139.652 kron 27 vin., prebitek na 46.663 kron 51 vin. Amortizacijski zaklad se proračuna: pokritje 1.295.609 kron 16 vin., stanje amortizacijskega zaklada dne 1. januarja 1907 — 1.113.696 kron 63 vin., skupna potrebsčina pa 1.295.609 K 16 vin.

Šolski odsek.

Cesarska ustanova za realce v višini 100 kron se podeli realen Franen Hinterlechnerju. Poroča obč. svetnik Dimnik.

Mestna klavnica.

Poroča podžupan dr. Bleiweis. Proračun za leto 1907. Izkazanje pokritja 47.740 kron, potrebsčina 35.542 kron, prebitka 15.198 kron. Sklene se, da se nadomesti kanal iz opek z betonskim kanalom. V pralnici se nadomesti sedanji tlak z betonskim glede na podgane.

Mestni vodovod.

Poroča občinski svetnik Šubic. Potrebsčina za leto 1907 je proračunsko na 129.835 kron, prebitek s 34.365 kronami. Vodovodna naklada s 124.000 K.

Mestna elektrarna.

Poroča občinski svetnik Senekovič: Pokritje proračunsko za leto 1907 s 313.500 K, potrebsčina z 267.099 K 07 vin.; prebitek z 46.400 K 93 v. Ob enem poroča računskem sklepu za leto 1905, ki izkazuje 46.622 K 74 v prebitka.

Mestna prodaja mleka.

Poročevalec občinski svetnik Hanuš: Mleko je dobivala občina po Mešenski in Brezoviški mlekarji. Občina je preskrbela mleka približno 4¹/₂. Mestno prebivalstvo pa je porabilo okroglo 146.000 kron. Skupne izgube pri prodaji mleka je imela občina 8747 kron 11 v.

Mestni zaklad.

O proračunu mestnega zaklada poroča ravatelj Senekovič. Redna potrebsčina mestnega zaklada za leto 1907 je proračunsko:

1. Uprava v občini: 343.298 kron, uprava mestne imovine 56.573 kron, ceste, ulice, trgi in izprehajališča 137.608, zdravstvene in blaginjske zadeve 90.467 kron, šolstvo, znanost in umetnost: 121.800 kron, vojaška nastanitvev

2692 kron, raznoterosti 4680 kron. Redno pokritje skupaj je proračunsko na 873.658, izredno pa na 136.960 kron. Prebitek za leto 1907 je proračunski na 855 kron. V proračunu je postavljena na novo vsota 2000 kron glede umetniških naročil za ustanovitev umetniške galerije na Gradu. Nadalje se napravi pisovar v hiši baronice de Trauxove, kjer sta nastanjena dva razreda II. mestne deške ljudske šole in popravil se hodnik ob c. kr. učiteljsku. Glede na točko 1. Uprava v občini se popravi pri plačah uradnikom pri magistratnem tajniku extra statum dr. Miljutinu Zarniku s 4200 K za leto 1907. proračunna plača, ker je dr. Zarnik postal magistratni svetnik extra statum in mu pripade letna plača 5500 kron. Poročevalec predlaga da se pooblasti župan, da sme, če se prilirani pri eni postavki, porabiti prihranek pri drugi postavki. Naznani, da so znašali vsi dolgovi mestne občine dne 30. junija 1906 9.565.595 K 55 vin. Izmed teh dolgov pa prinašajo občini dohodke 5.991.705 kron. Ostali so se porabili za ceste, ulice, kanale, šole, Mesni dom, Ljudsko kopeli. Predlaga naj se pobira tudi leta 1907 25% občinska doka. Vsi poročevalci predlogi kakor tudi je odobril občinski svet. Pri razpravi glede na proračun mestnega zaklada se je vršila daljša razprava, ki o navajamo.

Voilna preosnova za občinski svet.

Občinski svetnik Šubic: Pri proračunski razpravi je navajala, da se sprožilo in obravnavajo tudi vprašanja, ki niso naravnost v zvezi z njo. Minili sta že dve leti, odkar je v personalnem in pravnem odseku vol. reforma za občinski svet, a nimamo nobene vesti, v kakem štadiju se sedaj nahaja. Vprašam ker sem sam prijatelj vol. reforme, kaj je z njo. To pravico imam, da želim, naj bi že enkrat zagledala vol. reforma belj dan. (Turk: Zdej je sneg, jo bote lahko napravili!)

Dr. Triller: Namesto po boleznj zadržanega načelnika odseka dr. Majarona izjavljam: Stvar je navidezno murna. Ni pa dejansko tako murna, ker ne moremo storiti ničesar dokler ne zbornoje deželni zbor, je menda vseeno, če se nahaja vol. reforma v odseku ali pa v arhivu kranjskega deželnega odbora. Dva odsekov člana, ki sta tudi člana drž. zbora, sta nasvetovala, naj se počaka, da vidimo, kakšno usodo bo imela vol. reforma v državnem zboru. Stvar se je zavlekla, ker je bil vsak odsekov član prepričan, da stvar ni murna. Izvolili smo za referenta dr. Oražma, ki je izdelal poročilo in v prvi seji prihodnjega leta je predložil odsek občinskemu svetu. (Turk: Ven ž njo. Le ven ž njo!)

Regulacija Rožnih ulic.

Občinski svetnik Lenče vpraša, kaj je z regulacijo Rožnih ulic. Tako župnišček, kakor je šentjakobsko spada že na Kurešček. Župan odgovarja: Ko rešim poročilo o pokopališču in v ožjem preobvališču, v zvezi v roko regulacije Rožnih ulic. Obravnava glede na regulacijo Rožnih ulic se vrši že 10 let. Od 30 tisoč je zvišala vlada svoj prispevek na 45 tisoč kron. Kranjska hranilnica je namenila v isti namen 20.000 in Sanassa 2000 K. Okrog 40 do 50 tisoč se bo vrtila vsota, ki jo bo mogla prispevati občina. (Dr. Triller: Težko, težko bo šlo.) Župan: V eni seji prihodnjega leta se bo šlo, da razpravljamo o tem vprašanju. (Dr. Triller: Takrat bomo govorili. Še farovže jim bomo zidali!)

Tlakovanje in trotoarji.

Kozak želi trotoar na Poljanski cesti. Turk na Sv. Petra cesti od Hauptmanna naprej. Velkavrh: od Trčkove hiše na novo cesto čez škofov svet prehod, Maily želi, naj bi se tlak nespaval. Mavr regulacijo ceste na pokopališče. Predovič, da se zasipile jarek na Poljanski cesti od Kmetijskega društva živno-zdravniške šole. Župan odgovarja: Kar bo mogoče, se bo storilo. Tlak je res gladak in se bo nespaval. Lepi a nevarni Klinkerjevi trotoarji se morajo zdaj v snegu dobro nasipati. Jarka na Poljanski cesti ne kaže zasipati, bi preveč stalo. Sploh pa namerava »Kmetijska družba« parcelirati in prodati svoj svet na Poljanski cesti. Martinova cesta se posipa in se bo prihodnje leto bolj nasula. Kdaj se pa izvrši regulacija ceste, pa župan ne ve. Vrše se še obravnave.

Sejmišča.

Predovič vpraša, kaj je s sejmišči. Dr. Triller pravi, da bi bil res že zadnji čas, da se odpravijo ob sejnih tisti čiftnski kramarji, ki delajo strašno umazano konkurenco domačinom. To so ljudje, ki se silno arogantno vedejo. (Lenče: Ko ne moremo nič narediti. Dr. Triller: Kaj pa da ne. Turk: Na Grad naj grejo.) Župan: Nakazujem ob sejnih tem ljudem najslabše prostoz. Sploh pa upa, da bo stvar kmalu ugodno rešena.

Mest od Prul do Opekarske ceste.

Obveljal je poročevalec Senekovič predlog, da se stavi za navedeni most še nadalje v proračun letna vsota 10.000 kron. Župan ob tej priliki naglašava, da bo stal most 90.000 do 100 tisoč kron. Most se bo postavil potem, ko bo vrejena v mestu Ljubljana, tako leta 1909 ali 1910.

Županovo novoletno voščilo.

Župan vstane in pravi: kakor navadno, se lečem tudi letos ozreti nazaj na delovanje občinskega sveta. Občinski svet je imel deset rednih in 10 izrednih občinskih sej. Rešil je 358 zadev. Imeli smo deset sej manj, kakor lani. Velikih stvari nismo mogli napraviti. Deželni zbor ne deluje in zato ljubljanska občina ne more najeti posojila, da zgradi mestno tržnico in dvoje mlinih šolskih poslopij. Pač se je pa pričelo graditi poslopje za deklško šolo, ki

se razširi v licej. Ko se otvori novo poslopje, bo konec, da bomo morali odklanjati učenke. Pretečeno leto končno smo rešili načrte glede na poslopje obrtne šole in upamo, da se reši vprašanje o tej zgradbi l. 1907. Novo šolsko poslopje bode gotovo v kras mestu Ljubljani in šentjakobskemu predmestju in celokupnemu slovenskemu narodu. Obrtna šola bo poživela šentjakobski okraj. Saj se nastavi na njej do 50 mlinih moči. Upamo, da bo tudi deželni odbor uvaževal važnost te šole in da omogočita deželni odbor in deželni zbor to šolsko poslopje. Danes ste sklenili, da prispevate 2000 kron za ustanovitev mestne umetniške galerije na ljubljanskem Gradu. Dokazali ste, da znate ceniti delovanje slovenskih umetnikov in stopili ste v vrsto onih redko nasejanih, ki podpirajo slovenske umetnike. Kdaj se bo dal izvršiti veliki načrt, ki ga imam glede na Grad, ne vem. Izdelati sem dal načrt in proračun in stopim pred vlado, da prispeva, kakor je prispevala tudi drugod za ohranitev zgodovinskih spomenikov.

V eni zadnjih sej ste omogočili Simon Gregorčičevo javno knjižnico. S tem se bo poglobila in razširila prosveta v ljubljanskih mah, katerim je namenjena. Prelepa hvala vam, za ta vaš sklep. Mestni občini se je posrečilo, da je zadušila s sodelovanjem vodstva legar na Rakovniku. Ob tej priliki se je razširil mestni vodovod do zadnje hiše, ki stoji v takozvanem Karlovskem predmestju.

Grozna katastrofa pa se je zgodila na ljubljanskem polju. Treščilo je namreč v enostilnih poslopjih, ki jih ima vojna uprava, da spravlja vanje svoje stvari. Sreča, da se niso vnela in eksplodirala še druga poslopja. Če bi se bilo to zgodilo, bi teh cvetech vsaj to in onstran Save ne bilo več in tudi do polovice ljubljane bi bilo v razvalinah. Pritisnil sem z vso silo na c. kr. vojno upravo, da se odstrani ta nevarnost. Obljubili so mi, da hočejo preuči vprašanje in da naj še potrpi. Naglašam, da ne bomo mirovali in ne smemo mirovati, dokler obstoji ta nevarnost za mesto. Vojna uprava pa naj tudi ve, da so minili oni časi, ko se niso upale občine izpregovoriti besede, ako je kaj diktirala vojna oblast.

Magistratov delokrog je vedno bolj obširen, kar dokazuje, ker je rešil 1691 več vlog kakor lani. Dela naraščajo in zato je prav, da ste uredili plače uradništva. Vsak ki dela, je vreden svojega plačila. Omogočili ste pa tudi, da sem reformiral urade. Nikdar zdaj ne bomo prišli v zadrego, ker se bo lahko nadomestil vsak uradnik. Nova moja odredba stopa v veljavo htri.

Mestna blagajna je izkazala danes ob zaključku prebitka 103.254 K 7 v in če priračunamo še prebitek elektrarne v višini 46.622 K 74 v znaša ta 149.876 K 71 v. Če odračunamo še razne neplačane račune, ostane gospodarskega prebitka okroglo 80 do 90 tisoč kron. Iz tega je vidno, da končamo leto s prebitkom, kar ne more trditi baš veliko mestnih večjih občin. Izrečem zahvalo za težavno delo vam, ki ste mi poverili mojo težavno nalogo, ker prijateljstva ne najdem nikjer drugod kakor pri vas. Povsod mi očitačo, tudi tam, kjer imam najboljšo namene. Zahvali se še uradnikom in želi veselo novo leto občinskim svetnikom in vsem ljubljanskemu prebivalstvu ne glede na vero, narodnost, politične stranke z željo, naj bi se med njim vselila ljubezen do tega lepega mesta in pa, da bi nepristransko razsojalo o delovanju ljubljanskega občinskega sveta. — (Obravnavanje.) Podžupan dr. Bleiweis nato želi veselo novo leto županu v imenu občinskega sveta. Podžupan seže županu v roke. Župan zaključil javno sejo.

Gospodarstvo.

g. Za slovensko industrijo v kamniški okolici. Piše se nam: Slavno uredništvo! Notica v »Slovenec« z dne 27. decembra, kjer poročate o dražbi vodne naprave na Duplji, 3 km od Kamnika, ki se proda dne 4. januarja 1907 ob 10 ur. dopoldne, me je napolnila v toliko z navdušenjem za kupčijo, ker mi Fortuna ni natresla v naročje tistih dobrin, s kolimi se pridobivajo vodne lepe naprave, ampak z žalostjo in skrbjo v misli: Kaj če se zopet ne zgane zaspana in lena kamniška občina, da bi si kupila napravo in omislila svojo elektrarno? Kaj, če se zopet ne znajde noben slovenski podjetnik ali nih več, da bi zasnovali na tej krasni slovenski vodi, ki deluje z močjo 175 konj noč in dan, kako podjetje, ki bi delalo čast in donosno korist domačinu, Slovencu. Če pride zraven zopet tuje, tirolski ali podobni sibiit in s to vedo na novo uslužni podobni deli slovenske? Kaj nam pomaga potem vse nerganje, kaj nam pomaga pa magari — odpustite mi misel! — tudi ona izobrazba v bodočnosti, ako ne bomo imeli več prostorčka, kjer bi se mogla ta izobrazba realizovati in udejstvovati tudi v gnetno korist našega ljudstva. Par posojilnic v obliži je množnih izrganih morebitnim tuim nakanam lepo bistrsko napravo v Duplji. Najnižji pomadek znaša 28.404 K, pa recimo, da bi šla naprava na 40.000 K. Kaj je to nazadnje v pedetnih rekah, ki bi razpolagale s silo 175 H? Pa vprašate, čemu pa nam bo teh 175 konjskih sil? Kot prva misel na to se pač vriva odgovor, da bi se dal morda vendarle realizovati vsaj deloma načrt, ki sta ga imela nesrečna prvotna podjetnika Habat in Sax, podati kamniškemu mestecu in okolici električno luč in tudi dovolj moči v obrtne namene. Če pa to ne, je možnih več drugih naprav, ki niso odvise od dobre volje malenkostnega malega meščana. Vzemimo samo par zgledov. 1. Izdelovanje asbestnega škrlila ali eternita, tako priljubljenega za pokrivanje navadnih stavb, še bolj pa vil in monumentalnih stavb. Treba je le še nekaj tisočakov za

potrebne stroje, ki mešajo asbest (tega bi bilo dobivati v večjih množinah od zunaj) in cement, ki je pred nosom v kamniški tovarni in vodo, strojev, ki stiskajo zmešan maso in ji odvzamejo preobilno vodo, ki režejo dobljene plošče v poljubne oblike, kakor jih rabimo za strehe — in pred nami stoji tvornica eternita, ki se ji ni bati z lepa konkurenta in za čegar blago bi se kmalu trgali. Saj eternit, bodisi kar zadeva lepoto ali varnost ali trdnost ali trpežnost ali lahkoto daleko nadkriljuje vse vrste blaga za pokrivanje streh in tudi cena ni visoka. Je sicer zaloga tega blaga v Trstu, a kolikor vem je prva tvornica v ta namen v Vöcklabrucku na Gor. Avstrijskem. Tudi izvežbani delavci za stroko bi se dobili. To bi bila ena misel. — 2. Druga važnost uporabe 175 konjskih sil na Bistrici pri Kamniku bi bila izdelovanje karbida, iz katerega se dobiva tako lepa in tako cenena acetilenova luč. Ker je stvar zanimiva, zato o njej še par misli. Iznajdba karbida je francoskega izvora, navezana na imeni Moissau in Bullier. Dobiva se na ta način, da se v moko zmleto, čisto žgano apno in zmlet koks, in sicer za 1000 kg karbida ca 600 kg koks in ca 950 kg žganega apna, s pomočjo električnega toka stopita; rezultat ohlajene raztopine je karbid, po enačbi $CaO + 3C = CaC_2 + CO$. Žgano apno + koks = karbid + ogljenčev monoksid, ki odide v zrak. Za izdelovanje 1 kg kalcijevega karbida v eni uri je potreba ca 6:4 H ali 1 H izdela v 24 urah ca 3:75 kv karbida, 175 H ali po odbitku 25 H za druge potrebe, 150 H bi dalo vsaki dan ca 560 kg kalcijevega karbida v vrednosti najmanj 112 kron, ako računamo 1 kg karbida pri prodaji na debelo po 20 vin, za 1 kg, na drobno se prodaja v Ljubljani po 26 vin. 1 kg. Apnenca za pridobivanje žganega apna imamo v kamniških planinah dovolj za vedno, le koks bi se moral dovažati od zunaj. Pri današnji dragini petroleja bi bila taka tvornica na domačih tleh dobrodošla vsem, ki jim je mar narodno gospodarstvo. Po mojih izkušnjah stane luč petrolejke v 1 uri ca 4 vin, pri neki gotovi velikosti, svetilke, svetloba ene ure priproste acetilenove svetilke za 32 sveč pa ca 2:4 vin., ker pa je ta svetloba parkrat močnejša od prejšnje svetilke, bi mogli postaviti ceno acetilenove luči proti petroleju v razmerje ne 2 : 4, ampak morda 1 : 4. Svetlobna moč acetilena prekaša navadni svetilni plin iz premoga za 15 do 19krat. Kar zadeva gorenje primeru mej ceno petrolejeve in acetilenove luči, je ta vzeta le iz grobege, površnega računa iz življenja. Natančna znanstvena primerja na nam pokaže to-le sliko: Svetilni plin: za Carcel-uro 3:8 v., poraba plina na uro v litrih 127. Acetilenova luč (op. obnovitev nogavice niso vštete in te ceno precej zvišajo): za Carcel-uro 0:6, poraba plina na uro v litrih 120. Električna luč: za Carcel-uro 3:00. Acetilen: za Carcel-uro 0:7, poraba na uro v litrih 7. — En kg karbida dá od 280—300 litrov acetilena. Dočim je treba za plinovo razsvetlavo velike, dragocene fabrike, si acetilenovo luč lahko omisli najmanjša občina pa tudi vsaka večja, premožna hiša za se. Acetilenovih naprav je v Avstriji nad 20.000, in samo na Češkem je kakih 10 mest, ki imajo acetilenovo razsvetlavo. Tovarno za izdelovanje karbida v Avstriji poznani pa le eno, ono v Jajcu v Bosni z 1100 H silami, ki izdela dan na dan ca 4000 kg karbida; a imamo tudi manjše tvornice, n. pr. ona v Froges na Francoskem, ki izdela na dan okrog 300 kg karbida, za kar potrebuje ca 80 konjskih sil. Zato je sila 175 konj vsekakor zmožna za rentabilno podjetje te vrste. Zganite se, ljudje božji, dokler je čas!

Slovensko gledališče.

Repriza »Beneškega trgovca« včeraj popoldne je bila vrlo dobro obiskana in tudi priletno tako igrana. Če pohvalimo naše igralce, predvsem marljive igralke z gospo Taborsko na čelu, imamo pred očmi le naše razmere, ne pa morda za vzor kako dvorno gledališče.

Zvečer se je uprizorila Molierova enodejanska komedija »Gizdavki«. Molier je bil v svoji dobri prvi francoski dramaturg, a največji ni. Primerjati ga s Shakespearom je nate drzno. Omenjena enodejanka je ob tedanjih razmerah na francoskem dvoru predrla v Parizu, a po našem okusu ni, ne le vsled tega, ker so se enodejanske vobče preživele, pač pa vsled tega, ker ji popolnoma manjka vsakega dramatičnega delanja in esprita. Pogrešali smo tudi, one živahne konverzacije, ki jo zahtevajo vse francoske igre. Tako je bilo mogoče, da so se marsikomu strnile oči. Posamezni prizori so se posrečili in nastopi gospe Taborske, gg. Verovška, Taborskega in Dragutinoviča ter Nučiča so bili prav dobri.

Kot druga večerna predstava se je pela »Cavalleria rusticana« — tako, kakor bi se ravno na novega leta dan ne bila smela. Zlasti zbor je bil menda ves pod vtisom silvestrovanja: če je kapelnik g. Benišek še tako odločno dirigiral, vse zaman, takta ni mogel vzdržati.

V ostalem pa solistom: gospe Skalo vi, g. Onfedniku in pl. Rezunovu vso hvalo.

Orkester je bil deloma manj dober; intermezzo pa je sviral s pravim čutom.

Gledališče je bilo polno.

F. K.

